

Projekt „Podpora udržitelnosti procesu plánování dostupnosti sociálních služeb na území ORP Rokycany“ je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Analýza zdrojů systému sociálních služeb v SO ORP Rokycany

Zpracovatel: Centrum pro komunitní práci západní Čechy
Americká 29
301 38 Plzeň

Plzeň 2012

Obsah

Úvod	3
1 Cíle analýzy	3
2 Sběr a zpracování dat	3
3 Personální a finanční zdroje poskytovatelů	4
3.1 Personální zdroje	4
3.2 Finanční zdroje.....	5
4 Podpora sociálních služeb ze strany obcí	8
4.1 Finanční podpora sociálních a návazných služeb.....	8
4.2 Nefinanční podpora sociálních služeb	10
5 Materiální zdroje obcí (bytový fond).....	10

Úvod

Tento dokument byl zpracován pro účely analýzy zdrojů systému sociálních služeb v rámci 2. etapy projektu komunitního plánování sociálních služeb (dále jen KPSS) na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Rokycany (dále jen SO ORP Rokycany). Projekt komunitního plánování sociálních služeb je realizován pro SO ORP Rokycany, který vznikl po reorganizaci státní správy v roce 2003.¹ Cílem projektu je naplánovat optimální budoucí podobu sociálních služeb.

Dokument je součástí souboru dalších analýz (socio-demografická analýza, analýza poskytovatelů sociálních služeb, analýza potřeb uživatelů sociálních služeb), které dohromady tvoří celek a představují podstatnou oporu procesu KPSS. Analýza zdrojů systému sociálních služeb je podkladovým materiálem, který přináší přehled o zdrojích v oblasti poskytování sociálních služeb.

1 Cíle analýzy

Cílem analýzy je zmapování stávajících zdrojů pro poskytování sociálních služeb na Rokycansku. V rámci mapování jsme se zaměřili především na: (1) personální zdroje, (2) finanční zdroje a (3) materiální zdroje.

2 Sběr a zpracování dat

Zdrojem dat pro analýzu jsou sekundární² a primární data (dotazníky od poskytovatelů a starostů obcí). Sběr primárních dat pro analýzu zdrojů systému sociálních služeb byl proveden prostřednictvím dotazníkového šetření a rozhovorů. Výchozí informace o poskytovatelích sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb. byly získány z Registru poskytovatelů sociálních služeb a z odboru sociálního a zdravotního MěÚ Rokycany. Dotazníky byly připraveny ve dvou variantách: (1) pro poskytovatele sociálních služeb a (2) pro starosty obcí na území SO ORP Rokycany. Všechny dotazníky byly rozeslány v elektronické i tištěné podobě v průběhu července 2012. První část dotazníku pro poskytovatele obsahovala předvyplněné informace

¹ V případě Rokycanska se území správního obvodu shoduje s územím okresu, což je však výjimečné. V rámci této studie bude použito označení Rokycansko jako správní obvod. V některých případech při uvádění statistických údajů může být použit i termín okres.

² Mezi hlavní poskytovatele a zdroje dat, které jsou využity v tomto dokumentu, patří: Český statistický úřad, Městský úřad Rokycany, Sociální a zdravotní odbor Rokycany, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo vnitra ČR, Úřad práce – úsek SO ORP Rokycany, Česká správa sociálního zabezpečení, Statistická ročenka Plzeňského kraje 2011 atd.

na základě údajů z Registru poskytovatelů sociálních služeb. Respondenti byli požádáni o kontrolu správnosti předvyplněných údajů a vyzváni k případné opravě. Z 15 distribuovaných dotazníků určených pro registrované poskytovatele bylo 6 vyplněno a zasláno zpět zpracovatelům. Z dotazníků zaslanych starostům všech 68 obcí na území SO ORP Rokycany se jich vrátilo ke zpracování pouze 27. Výstupem analýzy dotazníků jsou popisné statistiky.

Rozhovory byly nestrukturované (s předem připravenými tematickými okruhy) a probíhaly od července do září. Celkem bylo realizováno 19 rozhovorů, z čehož 14 rozhovorů bylo provedeno s registrovanými poskytovateli, 1 rozhovor s neregistrovaným poskytovatelem a 4 rozhovory s pracovníky sociálních odborů a úřadu práce. Rozhovory byly se souhlasem informantů zaznamenávány audiotechnikou. Přepisy rozhovorů byly následně zpracovány metodou tematické analýzy. Části rozhovorů, které byly použity ve výstupech, byly předloženy k autorizaci.

3 Personální a finanční zdroje poskytovatelů

3.1 Personální zdroje

K otázce personálního zajištění se vyjádřilo všech 6 poskytovatelů, kteří vyplnili dotazník. V tabulce č. 1 jsou uvedeny přepočtené úvazky zaměstnanců. V rámci dotazníkového šetření byli poskyvatelé rovněž tázáni na počet dobrovolníků. Z dotazníkového šetření na otázku o počtech dobrovolníků odpověděli 4 informanti, kteří však v současné době s dobrovolníky nepracují.

Při rozhovorech bylo zjišťováno zapojení dobrovolníků do sociálních služeb. Z rozhovorů se 14 registrovanými poskytovateli bylo zjištěno, že 9 z nich v minulosti využívalo pomoci dobrovolníků. V současné době pomoc dobrovolníků využívá 7 poskytovatelů ze 14 tázaných. Co se týká otázky akreditace dobrovolníků, nejvíce neakreditovaných dobrovolníků se uplatňuje při jednorázových akcích, což potvrdilo 5 poskytovatelů. Dva poskyvatelé mají v současné době stálé dobrovolníky. Pouze jeden poskyvatel uvedl, že spolupracuje s akreditovanými dobrovolníky. Poskyvatelé, kteří spolupracují s dobrovolníky, uvedli, že mají dobré zkušenosti. Tři poskyvatelé zmínili, že by uvítali navýšení počtu dobrovolníků.

K otázce personálního zajištění sociálních služeb se vyjádřilo 12 poskytovatelů ze 14. Většina (10) z poskytovatelů uvedla, že by potřebovala navýšit počet zaměstnanců, a to jak v přímé péči, tak v administrativě. Jeden poskyvatel uvedl, že by uvítal zaměstnance, který by měl na starosti pouze koordinaci poskytované služby.

Tabulka č. 1: Personální zajištění sociálních služeb

Poskytovatel	Počet pracovníků	Počet dobrovolníků
Člověk v tísni, o.p.s.	0,5	x
Obec Holoubkov	2	0
Domov sociálních služeb Liblín	76	0
Domus – Centrum pro rodinu	2	0
Ulice – Agentura sociální práce Centrum pro zdravotně postižené Plzeňského kraje-pracoviště Rokycany	5	0
	6	x

Zdroj: dotazníkové šetření poskytovatelů

3.2 Finanční zdroje

K otázce financování se v dotazníkovém šetření vyjádřili 4 poskytovatelé z 5. V tabulce č. 2 jsou uvedeny provozní a investiční náklady, zdroje příjmu a částka za rok 2010 a 2011.

Projekt „Podpora udržitelnosti procesu plánování dostupnosti sociálních služeb na území ORP Rokycany“ je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Tabulka č. 2: Financování sociálních služeb u analyzovaných poskytovatelů sociálních služeb za roky 2010 a 2011

Poskytovatel	druh služby	provozní náklady		investiční náklady		zdroje příjmů	částka						
		2010	2011	2010	2011		2010	2011					
Člověk v tísni, o.p.s.	terénní program	177 606,91	550 775,57	0	0	Plzeňský kraj	177 606,91	550 775,57					
Domus – Centrum pro rodinu	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	316 583,33	1 276 909,00	0	0	EU	316 583,33	1 276 909,00					
Centrum pro zdravotně postižené Plzeňského	osobní asistence	859 349	943 450	0	0	MPSV Plzeňský kraj úhrady klientů	627 750 - -	577 500 138 000 227 950					
	odborné sociální poradenství	236 584	222 216	0	0	MPSV Rokycany ostatní obce úhrady klientů	157 844 20 000 57 500 1 240	146 596 20 000 54 000 1 620					
Obec Holoubkov	pečovatelská služba	46 738	45 899	0	0	MPSV obec Holoubkov	32 000 7 572	29 000 7 015					
						obec Volduchy úhrady klientů	635 6 531	2 429 7 455					
Domov sociálních služeb Liblín, příspěvk. organizace	domov pro osoby se zdravotním postižením	36 995 972,10	38 140 164,30	3 777 911,30	4 000 535,35	MPSV Plzeňský kraj úhrady klientů	10 557 000 2 762 584 12 782 498	10 010 000 3 894 093,30 13 238 311					
						PnP pojišťovny sponzoři	9 285 008 228 858,50 72 447,77	9 016 719 409 623,60 122 598,90					
						fakultativní čin. doplňková čin. ostatní	27 438 783 544,47 504 082,35	33 622 856 910,57 655 993,43					
						MPSV Plzeňský kraj Plzeň Rokycany		246 000 200 000 867 000 85 000					
						Ulice - Agentura sociální práce, o.s. (finance za celou službu)	2 479 008	2 439 202	0	0		353 000 180 000 825 000 85 000	

Druhá etapa komunitního plánování sociálních služeb na Rokycansku (2012)

						nadace	100 000	
						rady vlády	747 000	534 000
						MZ	25 000	40 000
						vlastní příjmy	164 008	467 202

Zdroj: dotazníkové šetření poskytovatelů

K otázce finančního zabezpečení se poskytovatelé měli možnost vyjádřit i v rámci rozhovorů. Většina poskytovatelů (9) při rozhovorech uvedla, že by uvítala vyšší finanční zabezpečení ze strany státu.

4 Podpora sociálních služeb ze strany obcí

Informace o podpoře sociálních služeb ze strany obcí byly získány od starostů. V níže prezentovaných tabulkách je vždy uveden název obce, a to, zda se starosta k dané otázce vyjádřil, či nikoliv.

4.1 Finanční podpora sociálních a návazných služeb

V tabulce č. 3 je uvedena finanční podpora sociálních a návazných služeb ze strany obcí. Vždy je uveden název podporované služby a výše částky za rok 2010 a 2011. Z 27 dotázaných obcí 12 finančně podporuje nějakou sociální a návaznou službu. Z toho 5 obcí podporuje více služeb.

Tabulka č. 3: Finanční podpora sociálních a návazných služeb ze strany analyzovaných obcí

Obec	Služba	2010	2011
Újezd u Svatého Kříže	x	x	x
Sebečice	x	x	x
Příkosice	x	x	x
Ejповice	Centrum pro zdravotně postižené PK pracoviště Rokycany	3 000	3 000
	Svaz tělesně postižených ČR o.s.	1 000	x
Kařez	Zvíkovecká kytička	1 000	1 000
	Oblastní charita Rokycany	2 000	5 000
Sirá	rozvoz obědů	6 000	
Němčovice	Zdravotně postižení RO	3 000	3 000
	Zdravotnická záchranná služba Rokycany	5 000	5 000
Holoubkov	Centrum pro zdravotně postižené Rokycany	500	
	SONS Rokycany	500	1 500
	Rokycanská nemocnice	10 000	10 000
	Svaz tělesně postižených ČR o.s., MO Rokycany	x	1 000
Hradiště	x	x	x
Březina	x	x	x
Terešov	x	x	x
Nevid	x	x	x
Ostrovec - Lhotka	Sociální ústav pro postižené děti Zvíkovec	1 000	1 000
Strašice	x	x	x
Přívetice	ÚSP Liblín	5 000	5 000
Podmokly	Potravinové balíčky v hodnotě po 400,- Kč	9 200	9 200

Vísky	x	x	x
Lhota pod Radčem	Diakonie Merklín	10 000	10 000
	Nemocnice Rokycany	5 000	5 000
	Centrum postižených	5 000	5 000
Líšná	x	x	x
Veselá	x	x	x
Těně	finanční podpora klubu důchodců	neuveđen	neuveđen
Břasy	Podpora nákupu sociálního vozidla	x	5 000
Litohlavy	x	x	x
Cheznovice	x	x	x
Klabava	Centrum zdravotně postižených Rokycany	1 000	1 000
	Svaz tělesně postižených Rokycany	1 000	1 000
Drahoňův Újezd	x	x	x

Zdroj: Dotazníky pro starosty obcí

V tabulce č. 4 jsou uvedeny podporované sociální a návazné služby městem Rokycany. V roce 2010 Rokycany podpořily 8 poskytovatelů sociálních služeb, a to celkovou částkou 703 749,- Kč. V roce 2011 město podpořilo 6 poskytovatelů částkou 669 053,-Kč. Město Rokycany dále v dotazníku uvádí, že každý rok finančně podporuje pečovatelskou službu částkou 1 000 000,- Kč. V roce 2010 město poskytlo finanční příspěvek na zakoupení sociálního vozu pro Pečovatelskou službu Břasy (23 800,-Kč). Dále město vydalo na vlastní náklady (40 000,-Kč) aktualizovaný Katalog sociálních služeb na Rokycansku, který distribuovalo do všech obcí, všem poskytovatelům sociálních služeb a veřejnosti (na vybraných veřejných místech, např. Informační centrum, Městská knihovna, Centrum pro zdravotně postižené, Radnice). V roce 2011 přispělo město částkou 20 000,- Kč na zakoupení sociálního vozu pro Denní stacionář a sociálně-terapeutické dílny Pohodička.

Tabulka č. 4: Finanční podpora sociálních a návazných služeb městem Rokycany

Služba	2010	2011
Diakonie Středisko Rokycany	120 000	120 000
Oblastní charita Rokycany	380 000	380 000
Ulice, agentura sociální práce	85 000	85 000
Klub důchodců	78 749	74 053
Městská charita Plzeň (Azylový dům sv. Zdislavy)	20 000	x
Sdružení linky bezpečí	5 000	x
Domov Harmonie Mirošov	10 000	5 000
Domov sociálních služeb Liblín	5 000	5 000

Zdroj: Dotazníky pro starosty obcí

4.2 Nefinanční podpora sociálních služeb

V rámci nefinanční podpory uvedlo pouze 5 starostů obcí z 27, že poskytují v této formě pomoc sociálním a návazným službám. Ve dvou případech se jednalo o poskytnutí prostor. V jednom případě obec půjčuje zařízení a v dalším případě se jedná o věcné dary občanům nad 70 let. Město Rokycany uvedlo, že poskytuje Oblastní charitě Rokycany bezplatně prostory města.

Tabulka č. 5: Nefinanční podpora sociálních a návazných služeb ze strany obcí

Obec	Služba	2010 2011	
		2010	2011
Újezd u Svatého Kříže	půjčování zařízení klubu důchodců	ano	ano
Terešov	poskytnutí prostor klubu důchodců	ano	ano
Ostrovec - Lhotka	gratulace a věcný dar občanům nad 70 let	ano	ano
Břasy	poskytnutí prostor klubu důchodců	ano	ano

Zdroj: Dotazníky pro starosty obcí

5 Materiální zdroje obcí (bytový fond)

Stav bytového fondu na Rokycansku byl zjišťován z dotazníku pro starosty obcí. Z 27 obcí nedisponuje žádným bytovým fondem 9 obcí (Příkosice, Březina, Terešov, Nevid, Přívětice, Vísky, Lhotka pod Radčem, Veselá, Lithlavy). Obcí, v jejichž vlastnictví je jeden byt, je na Rokycansku 7 (Ejповice, Kařez, Hradiště, Ostrovec – Lhotka, Cheznovice, Klabava, Drahoňův Újezd). Jedna obec má v osobním vlastnictví 2 byty (Líšná). U dalších 10 obcí je stav bytového fondu popsán níže v tabulkách č. 6 až 9.

Tabulka č. 6: Základní charakteristika bytového fondu obcí Podmokly a Újezd u Svatého Kříže

	Podmokly		Újezd u Sv. Kříže	
	2010	2011	2010	2011
Počet bytů ve vlastnictví obce celkem	6	6	8	8
z toho sociálních bytů	1	1	7	7
z toho bezbariérových bytů	x	x	1	1
Počet obyvatel v sociálních bytech	1	1	7(20)	7(20)
Počet obyvatel v bezbariérových bytech	x	x	1(1)	1(1)

Zdroj: Dotazníky pro starosty obcí

Tabulka č. 7: Základní charakteristika bytového fondu obcí Sebečice, Němčovice a Sirá

	Sebečice		Němčovice		Sirá	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Počet bytů ve vlastnictví obce celkem	3	3	6	6	13	13
z toho sociálních bytů	3	3	3	3	13	13
z toho bezbariérových bytů	0	0	1	1	2	2

Počet obyvatel v sociálních bytech	3(7)	3(7)	2	2	13	13
Počet obyvatel v bezbariérových bytech	0	0	1	1	2	2
Počet „čekatelů“ na obecní byt	0	0	1	1	0	0
z toho na sociální byt	0	0	1	1	0	0
z toho na bezbariérový byt	0	0	x	x	0	0

Zdroj: Dotazníky pro starosty obcí

Tabulka č. 8: Základní charakteristika bytového fondu města Rokycany, obcí Holoubkov a Strašice

	Rokycany		Strašice		Holoubkov	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Počet bytů ve vlastnictví obce celkem	558	556	375	375	135	135
z toho sociálních bytů	x	x	x	x	0	0
z toho bezbariérových bytů	12	12	x	x	6	6
Počet obyvatel v sociálních bytech	x	x	x	x	0	0
Počet obyvatel v bezbariérových bytech	12	12	x	x	6	6
Počet „čekatelů“ na obecní byt	x	208	71	80	32	33
z toho na sociální byt	x	x	x	x	0	0
z toho na bezbariérový byt	x	2	x	x	0	0
Počet bytů v DPS	76	76	x	x	13	13
Počet obyvatel v bytech v DPS	76	76	x	x	13	13
Počet „čekatelů“ na byt v DPS	x	75	x	x	4	2

Zdroj: Dotazníky pro starosty obcí

Tabulka č. 9: Základní charakteristika bytového fondu obcí Břasy a Těně

	Břasy		Těně	
	2010	2011	2010	2011
Počet bytů ve vlastnictví obce celkem	x	x	x	x
z toho sociálních bytů	x	x	x	x
z toho bezbariérových bytů	x	x	x	x
Počet obyvatel v sociálních bytech	x	x	x	x
Počet obyvatel v bezbariérových bytech	x	x	x	x
Počet „čekatelů“ na obecní byt	x	x	8	8
z toho na sociální byt	x	x	5	5
z toho na bezbariérový byt	x	x	0	0
Počet bytů v DPS	62	62	x	x
Počet obyvatel v bytech v DPS	71	69	x	x
Počet „čekatelů“ na byt v DPS	24	28	x	x

Zdroj: Dotazníky pro starosty obcí

Druhá etapa komunitního plánování sociálních služeb na Rokycansku (2012)

Celkem v roce 2011 vlastnily obce a města na Rokycansku **1 102 bytů**, což je o 2 byty méně než v roce předcházejícím. Z tohoto počtu bylo 27 bytů sociálních a 22 bytů bezbariérových. V roce 2011 stejně jako v roce 2010 žilo v sociálních bytech 43 obyvatel, v bezbariérových bytech žilo 22 obyvatel jak v roce 2011, tak v roce 2010.

V roce 2011 zaznamenaly obce a města **322 čekatelů na obecní byt** (z toho 2 čekatele na bezbariérový byt a 1 čekatele na sociální byt), což je více jak trojnásobný nárůst oproti roku 2010 (enormní nárůst ve městě Rokycany).

V domech s pečovatelskou službou bylo v roce 2011 **151 bytů**, což je stejný počet jako v roce 2010. Byty obývalo 158 obyvatel v roce 2011 a 160 obyvatel v roce 2010. Velký nárůst byl zaznamenán u počtu čekatelů na byt v DPS – v roce 2011 to bylo **105 čekatelů**, v roce 2010 jen 28 čekatelů.